

Een jaar leven en dood

Geert Broertjes fotografeert analoog en, enkele koel gekleurde series en beelden daargelaten, doorgaans in grofkorrelig zwartwit. Het gros van zijn werk lijkt van een bewuste terloopsheid: de foto's zijn niet zozeer lukraak, als wel letterlijk uit de losse pols en instinctief geschoten. Het is vooral zijn vrije werk dat indruk maakt; wellicht komt dat door het sterk persoonlijke karakter. Broertjes fotografeert feitelijk al een aantal jaren zijn eigen, intieme leven dat getekend wordt door twee uitersten: enerzijds zorgeloze liefde, anderzijds de herhaaldelijk ingrijpende dood of de dreiging daarvan. Die uitersten zijn nu gebundeld in een boek.

door **Rob Becker**

Bij de eerste keer doorbladeren vallen in *One Year* de grote contrasten in emoties op: van zonnig en uitbundig met vrijgevochten bloot, naar letterlijk en figuurlijk donkere beelden waarin melancholie, eenzaamheid, onheil en de dood niet ver weg zijn. Broertjes' stijl roept meteen associaties op met het contrastrijke, 'losse' zwartwit-werk van Jacob Aue Sobol en de 'Japanse school' van Moriyama en consorten, maar is wat meer associatief en bovendien abstracter.

Stijlelementen zijn opzettelijke bewegingsonscherpte, hoge contrasten met diepe zwarten en hard ingeflitste sneeuwvlokken, regendruppels, opvliegende duiven of spiegelreflecties, en een enkele keer beeldrijm: een onheilspellend bewogen dodenmasker naast een zelfportret in dezelfde houding. Of twee vlechten van een meisjeshoofd van boven gefotografeerd met links in beeld nog net twee mollige vrouwenbenen, tegenover een foto van vliegers in de vorm van mollige speelgoedberen en een octopus met tentakels als vlechten.

Het kleine formaat (netjes gebonden met dieprode kaft en stofomslag) en het fraaie matte papier maken het boek prettig om te bekijken en accen-

tueren de intimiteit van het samengestelde verhaal. Soms zijn de beelden wat gemakkelijk symbolisch (grote wolk voor de zon), maar veel vaker zijn ze spannend, mysterieus, of juist hartverscheurend en dramatisch. Goed voorbeeld is de troosteloze nachtopname van het verlaten Parade-terrein in de regen, een jaar nadat de inmiddels overleden moeder van de fotograaf hier kwam kijken naar de voorstelling van zijn geliefde – de blonde jonge vrouw in het boek. Want daar gaat het over: liefde en verlies. Broertjes verloor in korte tijd de drie, of eigenlijk vier belangrijkste vrouwen in zijn leven: zijn oma, zijn tante en zijn moeder gingen dood; zijn geliefde verbrak de verhouding. Bovendien heeft zijn vader opnieuw, voor de derde keer, kanker, en Broertjes zelf inmiddels ook. Het is een erfelijke vorm: ze lijden aan het zogenaamde Lynch-syndroom.

Gedurende deze periode fotografeerde Broertjes op vele uiteenlopende locaties op de wereld zijn leven – van Italië tot Namibië en van Alaska tot Amsterdam – en die beelden vallen uiteindelijk allemaal op hun eigen plek in dit beeldverhaal, maar roepen ook individueel vragen op. Niet altijd is duidelijk wat er te zien

is of hoe het beeld in de reeks past. Waarom ligt er 's nachts een man op de trambaan? Waarom is er een foto van de steile Normandische krijtrotskust? Wie is het kleine meisje op de schommel? De lezer kan er zijn of haar fantasie op loslaten, maar er is achterin ook een verklarende lijst met beschrijvingen. Met die informatie verliezen de foto's misschien een klein beetje van hun magie maar winnen ze – soms sterk – aan dramatische kracht. De (historische) context van het verhaal wordt bovendien nog extra geïllustreerd met negen afbeeldingen van kleurendia's uit de kindertijd van Broertjes. Ondanks deze uitleg aan het slot is dit egodocument toch vooral een fotografisch kunstboek, dankzij de poëtische kwaliteiten van de afgebeelde scènes. Belangrijk daarbij is ook dat Broertjes' serie nergens larmoyant wordt. Het lijkt eerder de fotografische verwerking van een ingrijpende periode uit zijn leven die hem naar eigen zeggen verrijking en nieuwe inzichten brengt. Het is op deze pagina's nog niet eerder gebeurd dat bij de recensie van een nieuw fotoboek meteen wordt vooruitgeblikt naar het volgende. Maar inmiddels heeft Broertjes' nieuwe serie *Project 'C'* het

© Geert Broertjes

licht gezien. Die vormt inhoudelijk een logisch vervolg op *One Year* en is bovendien wonderschoon. De fotograaf is nog onder behandeling voor zijn kankeraandoening en heeft met collega-fotograaf Lotte Bronsgeest de drie onderdelen van de therapie in foto's weergegeven door zijn negatieven te verbranden (chirurgie) en bloot te stellen aan bestraling en cytostatica (radio- en chemotherapie). De foto's werden voor het eerst getoond op de Unseen Photo Fair in Amsterdam. Er zijn

onder meer met straling belichte zwart-wit vlakfilms en kleurenpolaroids, en kleurenfoto's waarvan de negatieven zijn behandeld met de resten cytostatica uit Broertjes' eigen urine, wat hallucinerende kleur- en ontwikkel-effecten opleverde.

Geert Broertjes, *One Year*
 Uitgever: Schilt Publishing
 84 pagina's, zwartwit en kleur
 249 x 201 x 13 mm, gebonden
 € 35,00

